

בְּזִמְנֵי שְׁהִיּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מִזֶּמֶן מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֶלֶק תְּמִצִּית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא נִזְוְנוּ אֶלָּא מִהַתְּמַצִּית, וְעִכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּגָלוֹת, הַתְּהַפֵּךְ לְגֹן אַחֵר.

מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבְנֵי בֵיתוֹ. כָּל זְמַן שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָל־כֵּי חֶלֶק הָעֲצָמוֹת לְגֵרָה. בְּשָׁעָה שְׁבַנִּי בֵיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָל־כֵּי, וּמַעֲלָה לָהֶם אֶת הָעֲצָמוֹת.

כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנָם, הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָה שְׂמִחָה שְׁלָהֶם, נוֹתְנִים עֲצָמוֹת שֶׁהֵן תְּמִצִּית לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנָם, הֵם הוֹלְכִים לְגָלוֹת, וְהַסְּעוּדָה הוֹלְכֶת לְכָל־כֵּי, וְעוֹלָה לָהֶם הַתְּמִצִּית. כִּכָּה יֹאכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לֶחֶמָם טָמֵא בְּגוֹיִם, שֶׁהִרִי תְּמִצִּית הַגַּעַל שְׁלָהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֶן הַמֶּלֶךְ שִׁיּוֹשֵׁב וּמִצְפֵּה לְשַׁלְחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁנִּשְׁאַר מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן הוּא אוֹכֵל.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שַׁלְחַן נֶגֶד צַרְרֵי דִשְׁנָת בִּשְׁמֵן רֹאשֵׁי כּוֹסֵי רְוִיָּה. תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שַׁלְחַן - זֹו סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ. נֶגֶד צַרְרֵי - אוֹתָם הַכָּל־כֵּי שִׁיּוֹשְׁבִים לִפְנֵי הַשְּׁלַחַן וּמִצְפִּים לְחַלְקַת עֲצָמוֹת, וְהוּא יוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ בְּעֵנֵג שֶׁל הַסְּעוּדָה בַּשְּׁלַחַן.

דִּשְׁנָת בִּשְׁמֵן רֹאשֵׁי - זֶה רֹאשׁ הַסְּעוּדָה. שְׁכַל שְׁמֵן וְשִׁמְנוֹנִית וְתַקוּן הַסְּעוּדָה נִתְּנִים בְּרֹאשׁוֹנָה לְאַהוֹב הַמֶּלֶךְ. מֵה שֶׁנִּשְׁאַר נִתֵּן אַחֵר כֶּךָ לְכָל־כֵּי וּלְאוֹתָם עוֹבְדֵי הַשְּׁלַחַן. כּוֹסֵי רְוִיָּה - מְלֶאכֶה הַכּוֹס לִפְנֵי אַהוֹב הַמֶּלֶךְ תְּמִיד שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְבַקֵּשׁ, וְעַל סוּד זֶה הָיָה יִשְׂרָאֵל תְּמִיד עִם שְׂאֵר הָעַמִּים.

רְבִי חֲזִיָּא הָיָה הוֹלֵךְ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְטַבְרִיָּה, וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְרַבִּי יִיסָא הַקָּטָן. עַד שֶׁהָיָה הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי חֲזִיָּא, תְּמוּהָ מֵה שְׁכַתּוֹב (מלכים-א ב) וְלְבְנֵי בְרִזְלֵי הַגְּלַעֲדֵי תַעֲשֶׂה חֶסֶד וְהָיָה בְּאִכְלֵי שַׁלְחַנְךָ וְגו'. אִם כֶּךָ, כָּל טוֹב וְאַמֶּת לְאָכֵל עַל שַׁלְחַנּוֹ וְלֹא

יותר, משאמר כאן והיו באכלי שלחנה. ועוד, לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר על שלחן המלך, ולא צריך זה אלא המלך לבדו, וכל הגדולים שלו סביבו למטה ממנו.

אמר רבי חייא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שכן אני. שאל את רבי ייסא, ואתה שמעת בזה דבר? אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה – אני כן שמעתי.

פתח ואמר, (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סים כף בפסוק הזה? אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם, והם סוד נכבד שלו, ואלה הם: מח ולב וכבוד. והם בהפך של העולם הזה. למעלה המח נוטל בראש, ואחר כף נותן ללב, והלב נוטל ונותן לכבוד, ואחר כף הכבוד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה, כל אחד ואחד כראוי לו. למטה הכבוד נוטל בראש, ואחר מקרב הכל ללב, והלב נוטל את היפה של המאכל. כיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל, נותן ומעורר אל המח. ואחר כף חוזר לכבוד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף. (ביום שהאדם מתעורר בתענית, מתעורר למעלה כאותה דגמא ממש, וביום של שבע לא כף).

ביום של תענית, אדם מקריב מאכל ומשתה לכבוד העליון, ומה הוא מקריב? חלבו ודמו ורצונו. אותו כבוד נוטל הכל ברצון. כיון שהכל הוא אליו, נוטל ומקריב הכל לפני הלב, שהוא גדול ושולט עליו. כיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון, מקריב הכל למח, שהוא שליט עליון על כל הגוף. אחר כף חוזר הכבוד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה.

בזמן אחר, כאשר (כל) המח נוטל הכל בתחלה, ואחר כף נותן ללב, והלב נותן לכבוד, והכבוד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה, ואחר כף כשרוצה לחלק מזון לעולם הזה, בראשונה נותן ללב, שהוא המלך שבארץ, ושלחן המלך מתעורר בראשונה מכל שאר בני העולם.

אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך, שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה. (ומשום כף) וזהו טוב ואמת שעשה

דוד לכני ברזלי, שכתוב והיו באכלי שלחנה. ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו – לא! אלא המלך אוכל בראשונה, ואחר כך כל העם. ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל – אותם שחביבים עליו מכלם, והם נמנים משלחן המלך.

ואם תאמר, הרי כתוב (שמואל-ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל – משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר, אלא על שלחן המלך, שמשם היה בא מזונו ומאכלו. וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל. בא רבי חייא ונשקו על ראשו. אמר לו, תינוק אתה, וחקמה עליינה שורה בלבך. בינתים ראו את רבי חזקיה שהיה בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בחברות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

ישבו לאכל. אמרו, כל אחד ואחד יאמר דברי תורה בסעודה הזו. אמר רבי ייסא, סעודת עראי היא, ולכן נקראת סעודה. ולא עוד, אלא שזו נקראת סעודה שנהנה ממנה הקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב, זה השלחן אשר לפני ה', שהרי דברי תורה יקיפו את המקום הזה.

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא?! (אם כך) במה נבאר ואכלת ושבעת, ואחר כך וברכת? אלא אפלו לא יאכל אדם אלא כזית, ורצונו עליו, וישים את אותו המאכל עקר מאכלו – נקרא שבעה, שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לא כתוב לכל חי אכילה, אלא רצון. אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבעה, ואפלו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר, הרי רצון השבע שם עליו. ומשום כך ומשביע לכל חי רצון. כתוב רצון, ולא אכילה. ועל זה וברכת ודאי, ומתחייב האדם לברך את הקדוש ברוך הוא כדי לתת שמחה למעלה.

פתח רבי חזקיה בפסוק הזה אחריו ואמר, ואכלת ושבעת. מכאן שלשכור מתר לברך ברכת המזון, מה שאין כן בתפלה. שתפלה לא כך, שהרי תפלה מעלה היא בלי אכילה, מה הטעם? משום שתפלה עולה למעלה למעלה, מקום שאין בו לא אכילה ולא שתיה. ועל זה שנינו, העולם הבא אין בו אכילה ושתיה וכו'.

אָבֵר שְׁאֵר הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמָה יֵשׁ. בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן נִמְצָא גִּזְוֹן אַחַר וּמַעֲלָה, אוֹתָהּ בְּרָכָה שְׁנִמְצָאת בַּשְּׁבַע. מִשּׁוֹם שְׁבִרְכַּת הַמְּזוֹן הִיא בְּמָקוֹם שֵׁישׁ בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת מְזוֹן וְשִׁבַּע לְמָטָה, וְעַל זֶה צְרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו שְׁבַע וְשִׁמְחָה. (וּמִשּׁוֹם כִּךְ זֶהוּ מָקוֹם שֵׁישׁ בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת מְזוֹן לְמָטָה, וְצְרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו שְׁבַע וְשִׁמְחָה) בְּמָקוֹם שֶׁל תְּפִלָּה לֹא כֵן, שֶׁהֵרִי עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, וְעַל זֶה שְׁכוֹר לֹא יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה.

בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן, שְׁכוֹר מִתֵּר לוֹ לְבָרֵךְ בְּרִכַּת הַמְּזוֹן. מִשְׁמַע מִהַפְּסוֹק הַזֶּה, שְׁכָתוֹב וְאֲכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבִרְכַּתָּ. וְאֲכַלְתָּ – זוֹ אֲכִילָה. וְשִׁבַּעְתָּ – זוֹ שִׁתְיָה, שֶׁהֵרִי שְׁבַע בֵּינָן מִתְרוּהָ. יֵינן שְׁבַע וְדָאִי, וְזֶהוּ שְׁכוֹר, שְׁכָתוֹב וּבִרְכַּתָּ אֶת דּוֹקָא, שֶׁמִּשְׁמַע שְׁבִרְכַּת הַמְּזוֹן צְרִיךְ שִׁמְחָה וְשִׁבַּע. עַל הָאֲרִיץ הַטּוֹבָה. מַה זֶה טּוֹבָה? שְׁבַע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה מד) וְנִשְׁבַּע לְחֵם וְנִהְיָה טוֹבִים. מִשּׁוֹם כִּךְ צְרִיךְ שִׁמְחָה וְשִׁבַּע.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, וְעַשִׂיתָ שְׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו'. הַשְּׁלַחַן הַזֶּה הוּא עוֹמֵד לְתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן, וְהַבְּרָכָה שְׁלֵמָה שׁוֹרָה עָלָיו, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת מְזוֹן לְכָל הָעוֹלָם. וְשְׁלַחַן זֶה לֹא צְרִיךְ לְהִיֹּת בְּרִיקָנוֹת אֲפִלּוּ רַגַע אֶחָד, אֲלֹא שִׁיחֵיהָ עָלָיו מְזוֹן, שֶׁהֵרִי הַבְּרָכָה לֹא נִמְצָאת בְּמָקוֹם רִיק. וְלִכֵּן צְרִיךְ לְהִיֹּת עָלָיו תָּמִיד לְחֵם, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד בְּרָכָה עָלָיו נִמְצָאת בּוֹ, וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ שְׁלַחַן יוֹצֵאת בְּרָכוֹת וּמְזוֹנוֹת לְכָל שְׁאֵר שְׁלַחַנוֹת הָעוֹלָם, שֶׁמִּתְבָּרְכִים בְּגִלְלוֹ.

הַשְּׁלַחַן שֶׁל כָּל אָדָם צְרִיךְ לְהִיֹּת כִּךְ לְפָנָיו בְּשַׁעַה שֶׁמְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי שִׁתְּשֶׁרָה עָלָיו בְּרָכָה מְלִמְעָלָה, וְלֹא יִרְאֶה בְּרִיקָנוֹת, שֶׁהֵרִי הַבְּרָכוֹת שְׁלֵמָה לֹא שׁוֹרוֹת בְּמָקוֹם רִיק, שְׁכָתוֹב (מלכים-ב ד) הַגִּידִי לִי מַה יֵּשׁ לָךְ בַּבַּיִת, וְהֵרִי פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים. שְׁלַחַן שֶׁלֹּא נֶאֱמַר עָלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה (ולֹא בִרְךְ עַל אוֹתוֹ מְזוֹן לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא), עָלָיו כְּתוּב (ישעיה כח) כִּי כָל שְׁלַחַנוֹת מְלֵאוּ קִיא צָאָה בְּלִי מָקוֹם. וְאִסּוּר לְבָרֵךְ עַל אוֹתוֹ שְׁלַחַן.

מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֵׁישׁ שְׁלַחַן וְיֵשׁ שְׁלַחַן. שְׁלַחַן שֶׁהוּא מְסֻדָּר לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲלָה וְעוֹמֵד תָּמִיד לְסֻדָּר בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה וְלְהַכְלִיל בּוֹ אוֹתֵיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָה, (זֶהוּ בְּרִכַּת הַמְּזוֹן. שֵׁישׁ פְּסוּקִים וְדְבָרֵי תוֹרָה וְאוֹתֵיּוֹת אוֹתֵיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָה נִכְלָלִים בּוֹ בְּאוֹתוֹ שְׁלַחַן) וְהוּא לוֹקֵט אוֹתָם אֵלָיו וְכוֹלֵל אֶת כָּלָם לְתוֹכוֹ, וּבָהֶם מְשַׁתְּלֵם וְשִׁמַּח וְיֵשׁ לוֹ שִׁמְחָה. וְעַל שְׁלַחַן זֶה

כתוב (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. לפני ה', ולא מלפני ה'. יש שלחן אחר שאין בו חלק של תורה, ואין לו חלק בקדשת התורה. ואותו שלחן נקרא קיא צואה, וזהו בלי מקום, שאין לו חלק בצד הקדשה כלום.

מישום כף, שלחן שלא נאמר עליו דברי תורה הוא שלחן של קיא צאה, הוא שלחן של אליל אחר. אין באותו שלחן חלק בסוד האלוה העליון. שלחן שדברי תורה נאמרים עליו, הקדוש ברוך הוא נוטל אותו שלחן ושם אותו לחלקו. ולא עוד, אלא סורי"א, הממנה הגדול, נוטל כל הדברים הללו, ושם דיוקן אותו השלחן לפני הקדוש ברוך הוא. וכל אותם דברי התורה שנאמרו עליו עולים על אותו שלחן, ומתעטר (ומזדמן) לפני המלך הקדוש. משמע שכתוב זה השלחן אשר לפני ה', שמתעטר (שמזדמן) לפני הקדוש ברוך הוא. שלחנו של אדם עומד לטהר את האדם מכל חטאיו. אשרי הוא מי שאלה השנים עומדים על שלחנו - דברי תורה, וחלק לעניים. מאותו שלחן.

כשמעלים אותו שלחן מלפני אותו אדם, שני מלאכים קדושים מזדמנים לשם, אחד מימין ואחד משמאל. אחד אומר: זהו שלחן של המלך הקדוש שפלוגי מסדר לפניו, מסדר יהיה תמיד השלחן הזה בברכות עליונות, ושמן ומשחה עליונה הקדוש ברוך הוא ישרה עליו. ואחד אומר: זהו השלחן של המלך הקדוש שפלוגי מסדר לפניו, זה שלחן שעליונים ותחתונים יברכו אותו, מסדר יהיה שלחן זה לפני עתיק הימים בעולם הזה ובעולם הבא.

רבי אבא, כשהיו מעלים את השלחן מלפניו, היה מכסה אותו והיה אומר: סלקו שלחן זה בצניעות, שלא יהיה בבושה לפני שלוחי המלך. השלחן שאדם זוכה לו לעולם הבא, וזוכה לו למזון של העולם הזה, ומזכה אותו להודע לטוב לפני עתיק הימים, ומזכה אותו להתוסף כח וגדל במקום שצריך. אשריו חלקו של אותו אדם בעולם הזה ובעולם הבא.

רבי יעקב אמר, כתוב (שמואל א-א) ויהי כל יודעו מאתמול שלשם וגו', הגם שאול בנביאים. וכי שאול בחר ה' מקדם לכן היה, שכתוב הראיתם אשר בחר בו ה'. לא כתוב אשר בחר בו, אלא אשר

בחר בו, מקדם לכן. ובשעה שבא ונכנס בין הנביאים והתנבא ביניהם, למה תמהו?

אף כשהקדוש ברוך הוא התרצה בו, לא התרצה בו אלא למלכות, אבל לא לנבואה. שהרי שני אלה לא נמסרו כאחד באדם בעולם, פרט למשה הנאמן העליון שזכה לנבואה ומלכות כאחד, ולא נתן לשום אדם אחר שניהם כאחד.

ואם תאמר, הרי שמואל שזכה לשניהם, לנבואה ומלכות – לא כן! לנבואה זכה, שכתוב (שם א) וידע כל ישראל מדין ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא. לנביא ולא למלך. נביא ודין היה. שאם מלך היה, לא שאלו ישראל מלך. אבל הוא לא היה אלא נביא נאמן, והיה דן את דיני ישראל, שכתוב (שם ז) ושפט את ישראל. ולכן כשהיה שאול בנבואה, תמהו עליו.

ואם תאמר, למה שרתה עליו נבואה, הואיל וזכה למלכות? – אלא שניהם לא זכה בהם כאחד, (ומשום שהנבואה) שהמלכות נתן לו הקדוש ברוך הוא והודה לו עליו בטרם היה מלך) ומשום שמלכות התישבה על התעוררות של רוח הקדש, היה בהתעוררות הנבואה קדם לכן. אבל כשעלה למלכות, לא היתה בו נבואה, אלא התעוררות של רוח השכל לדון אמת התעוררה עליו, שכן ראוי למלך. ובעוד שהיה בתוך אותם נביאים שרתה עליו נבואה, ולאחר שנפרד מהם לא היתה בו נבואה.

ואני, מי נתן לי התעוררות של רוח הקדש להיות בתוך נביאים נאמנים, תלמידי רבי שמעון בן יוחאי, שעליונים ותחתונים חרדים מפניו, כל שכן אני להיות ביניכם.

פתח ואמר, ועשית שלחן וגו'. שלחן זה הוא למטה לשם עליו לחם האפיה, מי עדיף זה מזה, לחם או שלחן? אם תאמר שהכל הוא אחד – הרי (אם תאמר לחם עדיף, שהרי) שלחן מסדר לאותו לחם. ועוד, שלחן למטה ולחם עליו – לא כן! אלא השלחן הוא העקר בסדור שלו לקבל ברכות שלמעלה ומזון לעולם, ומהסוד של השלחן הזה יוצא מזון לעולם כמו שנתן בו מלמעלה.

ואותו לחם הוא פרי ומזון שיוצא מהשלחן הזה, להראות שהרי מהשלחן הזה יוצאים פרות ומזונות לעולם. אם לא נמצא כרם – הענבים, שהם הפרי היוצא ממנו, לא יהיו נמצאים. אם האילן

לא יהיה, לא ימצא פרי בעולם, לכן השלחן הוא העקר. המזון שיוצא ממנו הוא אותו לחם הפנים.

והכהנים היו לוקטים פרי השלחן מערב שבת לערב שבת (משבת לשבת), להראות שהרי מזון עליון יוצא מתוך אותו שלחן. משום אותו לחם שהיו לוקטים הכהנים, התברך כל מזון ומזון שאוכלים ושותים שלא יקטרג בהם יצר הרע, שהרי יצר הרע לא נמצא אלא מתוך מאכל ומשחה. זהו שכתוב (משלי ל) פן אשבע וכחשתי וגו'. שמתוך מאכל ומשחה, יצר הרע מתגדל במעי האדם. לָחֵם זה, מזון שיוצא מתוך השלחן, מברך את מזון הכהנים שלא ימצא בהם מקטרג לקטרג להם, ולעבד בלב שלם לקדוש ברוך הוא. וזה צריך לכהנים יותר מכל העולם, ולכן שלחן הוא עקר, והפרי והמזון שיוצא ממנו הוא אותו לחם.

השלחן הזה צריך הסדור שלו להתתקן בצד הצפון, שכתוב והשלחן תתן על צלע צפון. מה הטעם? משום שמשם ראשית השמחה. השמאל נוטל תמיד מהימין בראשונה, ואחר כך הוא מתעורר לנקבה. אחר כך הימין מקרב אותו אליו ונדבק בו.

המים הם מימין, והם שמחה. מיד נותן לשמאל, ונדבקים בו אותם מים ומשמחים אותו. ואחר כך הוא נכלל בימין, ומעורר את הנקבה באותה שמחה, וסימנה - מי שנוטל מים ביד ימינו בכלי, ראשון לרוקן מים הוא בשמאל, ולא משמאל לימין, שהרי מים מימין לוקח אותם השמאל.

ולכן מים לא נמצאים אלא מצד השמאל. כיון שנקחו המים אליו, הרי התעוררו לנקבה באותם מים, ולכן גבורות גשמים שנינו. ולכן והשלחן תתן על צלע צפון, שמאותו הצד הפרות נמצאים בו יותר מהצד האחר, בהתעוררות השמחה שלו בראשונה, כמו שנאמר (שיר ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך - וימינו תחבקני.

שלחנו של אדם צריך להמצא בנקיות הגוף, שלא יקרב לאכל את מזונו אלא בנקיון עצמו. ולכן צריך האדם לפנות עצמו בתחלה טרם שיאכל מזון של שלחן טהור, כי אותו מזון שהכין לו, בו רוצה הקדוש ברוך הוא, כדי שלא יקרב על אותו שלחן קיא צואה, שהוא מסוד הצד האחר, והצד האחר לא יקבל כלום מאותו מזון של השלחן הזה.

אחר שאכל אדם והתענג, צריך לתת חלק של תמצית לאותו הצד, ומהו? מים אחרונים. אותה זְהֵמַת הַיָּדִים. שצריך לתת לאותו צד חלק שצריך לו. ולכן ודאי שהם חובה, חובה הם, ובמקום של חובה שורים, והוא חיוב על אדם לתת לו חלק זה. ולכן לא צריך לברך כלל, שהרי אין הברכה באותו הצד.

ולכן צריך אדם שלא יתן מזון שעל גבי שלחנו לאותו קיא צואה, וכל שכן במעיו, וכל שכן שהוא טהור (טוב) לאדם ובריאות ותקון הגוף שלו. ולכן השלחן הוא לאכל בו בטְהֵרָה, כמו שנתבאר.

שלחן זה שעומד בבית המקדש, כדי להמצא בו מזון ולהוציא ממנו מזון, ולכן אפלו רגע אחד לא צריך לעמד בריקנות. שלחן אחר הוא שלחן הריקנות, ולא צריך לתת לו מקום במקום קדוש. ולכן שלחן המקדש אפלו רגע אחד לא ישב בלי מזון, ויצטרך שלא ימצא במקום גרוע, שהרי הברכה שלמעלה לא נמצאת במקום גרוע. זה שלחן שלפני הקדוש ברוך הוא. שלחן שאדם מברך עליו את הקדוש ברוך הוא, אף כן לא צריך להיות בריקנות, שהרי אין הברכה במקום ריק.

הלחמים שעל גבי השלחן של הקדוש ברוך הוא הם שנים עשר. והרי בארנו סוד הלחמים, שהם סוד הפנים, ולכן נקרא

לחם הפנים, שהרי מזון וספוק של העולם באים מאותם הפנים העליונים. ולכן לחם זה הוא פנימי של הכל, הוא בסוד עליון כראוי.

לחם הפנים – מאכל של אותם פנים, מזון וספוק שיוצא לעולם, מהם בא, ושורה על אותו שלחן. ומשום ששלחן זה מקבל

מזון וספוק מאותם פנים של מעלה, והיא מוציאה מזונות וספוקים מאותם פנים פנימיים, והמזון שמוציאה הוא אותו לחם, כפי שאמרנו, חם היה מתקרב, וחם היה מוסר משם, והרי פרושהו, שכתוב ביום הלקחו, ומשום שלחן זה יש לאדם לשמר סודות שלחנו בכל אותם גונים שאמרנו.

רבי אלעזר פתח ואמר, (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר. פסוק זה פרושהו ונתבאר. אבל בא וראה,

הקדוש ברוך הוא ברא את האדם בסוד החכמה, ועשה אותו באמנות רבה, ונפח באפיו נשמת חיים כדי לדעת ולהתבונן בסודות החכמה ולדעת בכבוד רבונו, כמו שנאמר (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

וְלִכְבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ דּוֹקָא, וְסוּד זֶה וְלִכְבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ לְמַדְנּוּ, שְׁהָרִי
 הַכְּבוֹד שְׁלַמְטָה סוּד הַכֶּסֶף הַקְּדוֹשׁ לֹא הִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה,
 אֲלֵא מִתּוֹךְ תְּקוּנַת בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּשֵׁאוֹתָם בְּנֵי אָדָם צְדִיקִים וְחַסִּידִים
 וְיוֹדְעִים לְתַקֵּן תְּקוּנָם, זֶהוּ שְׁכָתוּב וְלִכְבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ. מִשּׁוּם שְׁכָבוֹדֵי
 הַזֶּה לְתַקֵּן אוֹתוֹ בְּעַמּוּדִים חֲזָקִים וְלִקְשָׁטוֹ בְּתַקּוּן וְקִשּׁוּט שְׁלַמְטָה,
 בְּשִׁבִיל שְׁכָבוֹדֵי הַזֶּה יִתְעַלֶּה (בְּכָבוֹד) בְּזָכוֹת הַצְּדִיקִים שְׁבָאָרָץ.

בְּשִׁבִיל כִּף בְּרֵאתוֹ, כְּמוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן שֶׁבוֹ הַתְּקוּנִים הַלְלוּ. בְּרֵיאָה
 לְצַד שְׂמָאל, יִצְרָה בְּיָמִין, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר יוֹצֵר אֹר וּבוֹרָא
 חֲשֵׁךְ. עֲשֵׂיהָ בְּאֲמֻצָּע, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר אֲנִי ה' עֹשֶׂה כָּל, וְכָתוּב עוֹשֶׂה
 שְׁלוֹם וּבוֹרָא רַע, וְכָתוּב עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, וְעַל זֶה בְּרֵאתוֹ
 יִצְרָתוֹ אֵף עֲשִׂיתוֹ, כְּתוּב עֲלִיּוֹן. וְלָכֵן, הוֹאִיל וְאָדָם הוּא בְּאֲרָץ וַיֵּשׁ
 לוֹ לְתַקֵּן אוֹתוֹ כְּבוֹד, עֲשִׂיתִי בוֹ תְּקוּנִים שֶׁל כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, שְׂיֵשׁ בוֹ אֵף
 בְּרֵיאָה, וְלָכֵן בְּרֵאתוֹ.

בְּאוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן יֵשׁ בוֹ יִצְרָה, וְלָכֵן יִצְרָתוֹ. תְּקוּנַת זֶה נִתְּתִי בוֹ
 בְּאָדָם לְהִיּוֹת הוּא בְּאֲרָץ, כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן. בְּאוֹתוֹ
 כְּבוֹד עֲלִיּוֹן יֵשׁ בוֹ עֲשִׂיהָ, וְלָכֵן אֵף כִּף בְּאָדָם כְּתוּב עֲשִׂיתוֹ, שֶׁהוּא
 יִהְיֶה כְּמוֹ אוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן שֶׁמִּתְתַּקֵּן וּמְבַרְךְ אֶת הַכְּבוֹד הַתְּחַתּוֹן. מִנֵּין
 לָנוּ שְׁבָאוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן יֵשׁ שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים? שְׁכָתוּב בוֹ (ישעיה מ"ה) יוֹצֵר
 אֹר וּבוֹרָא חֲשֵׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם. יוֹצֵר אֹר – הָרִי יִצְרָה. וּבוֹרָא חֲשֵׁךְ –
 הָרִי בְּרֵיאָה. עֹשֶׂה שְׁלוֹם – הָרִי עֲשִׂיהָ. וְזֶהוּ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, שְׁהָרִי מִתְתַּקֵּן
 וּמְבַרְךְ וּמְסַפֵּק בְּכָל צְרָכָיו אֶת הַכְּבוֹד הַתְּחַתּוֹן.

כְּמוֹ כֵּן בְּרֵא אָדָם בְּאֲרָץ שֶׁהוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיּוֹן, לְתַקֵּן אֶת
 הַכְּבוֹד הַזֶּה וְלְהַכְּלִיל מְכַל הַצְּדָדִים. בְּכָבוֹד הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ אֶת
 שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים – בְּאָדָם לְמַטָּה יֵשׁ אֶת שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים. וְלְהַתְּכַלֵּל אוֹתוֹ
 כְּבוֹד תְּחַתּוֹן מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה, לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּכָל הַצְּדָדִים. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ
 שְׁזוֹכָה בְּמַעֲשָׂיו לְהִיּוֹת כְּמוֹ זֶה. וְלָכֵן כְּתוּב, בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִדֶיךָ
 לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל רֵאשֶׁךָ אֵל יַחְסֵר.

מִדָּה לְכָבוֹד הָעֲלִיּוֹן לֹא נִמְנָע אוֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ מְסוּד הָעוֹלָם
 הַבָּא – אֵף כִּף לְאָדָם, שְׁמַעֲשִׂיו מִתְּלַבְּנִים תְּמִיד, אוֹתוֹ שֶׁמֶן
 מִשְׁחַת קֹדֶשׁ לֹא יִמְנָע מִמֶּנּוּ תְּמִיד. בְּמָה זוֹכָה אָדָם לְהַתְּעַדֵּן בְּאוֹתוֹ
 עֲדוּן עֲלִיּוֹן? בְּשִׁלְחָנוֹ. כְּמוֹ שֶׁהוּא מְעַדֵּן עַל שִׁלְחָנוֹ נִפְשׁוֹת הָעֲנָיִים,
 שְׁכָתוּב (ישעיה נ"ח) וְנִפְשׁ נִעְנָה תִּשְׁבִּיעַ, מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? אִז תִּתְּעַנֵּג עַל

ה' וגו', שאף כן הקדוש ברוך הוא מרנה אותו בכל אותם עדוניהם של שמן משחת קדש העליון שנשפּע ונמשך תמיד לאותו כבוד עליון. כתוב ונפש נענה תשביע. מה כתוב אחריו? אז תתענג על ה'.

רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך, והיה סוחר אחד מחמר אחריהם. אמר רבי יוסי לרבי חייא, יש לנו להתעסק ולהשתדל

בדברי תורה, שהרי הקדוש ברוך הוא הולך לפנינו, (שהרי השכינה הולכת לפנינו, שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך) ולכן זמן הוא לעשות לו (לה)

תקון עמנו בדרך זו.

פתיח רבי חייא ואמר, (תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך. פסוק זה נתבאר ופרשוהו החברים. אבל עת לעשות לה' – בכל זמן שהתורה מתקיימת בעולם ובני אדם משתדלים בה, כביכול הקדוש ברוך הוא שמח במעשי ידיו ושמח בכל העולמות, ושמים וארץ עומדים בקיומם.

ולא עוד, אלא הקדוש ברוך הוא מקבץ את כל הפמליה שלו ואומר להם: ראו את העם הקדוש שיש לי בארץ, שתורתו מתעטרת בשבילים! ראו מעשי ידי שאתם אמרתם (תהלים ח) מה אנוש כי תזכרנו. והם, כשהם רואים את שמחת רבונם בעמו, מיד פותחים ואומרים, (שמואל ב ז) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ. ובשעה שישאל מתבטלים מהתורה, כביכול תשש כחו, שכתוב צור ילך תשי. ואז כתוב, וכל צבא השמים עמדים עליו. ועל זה עת לעשות לה'. אותם (בני העולם) הצדיקים שנשארו, יש להם לשנס מתנים ולעשות מעשים כשרים, כדי שהקדוש ברוך הוא יתחזק בהם בצדיקים ובמחנות ובהמונים שלו. מה הטעם? משום שהפרו תורתך, ולא משתדלים בה בני העולם כראוי.

אותו סוחר שהיה מחמר אחריהם, אמר להם, בבקשה מכם, שאלה אחת ברצוני לדעת. אמר רבי יוסי, ודאי שהדרך מתקנת לפנינו, שאל את שאלתך! אמר, הפסוק הזה אם כתוב יש לעשות או נעשה – הייתי אומר כן. מה זה עת? ועוד, לעשות לה', לפני ה' היה צריך להיות! מה זה לעשות לה'? אמר רבי יוסי, בכמה גונים הדרך מתקנת לפנינו; אחד – שהיינו שנים ועכשו הרי אנו שלשה, והשכינה כלולה עמנו. ואחד – שחשבתו שלא היית אלא כמו עץ יבש, ואתה רענן כמו זית. ואחד – שיפה שאלת, והואיל והתחלת את הדבר – אמור.